

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Eritrea-sagen

23-11-2015

Jeg har modtaget Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets brev af 29. oktober 2015 med bemærkninger til min redegørelse af 15. september 2015 om Eritrea-sagen.

Dok.nr. 14/05265-93/KHH
Bedes oplyst ved henvendelse

1. Ministeriets bemærkninger til enkelte punkter i redegørelsen

1.1. Det fremgår af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets brev, at ministeriet er enig i, at sager, hvor der i offentligheden har været rejst alvorlig tvivl om myndighedernes håndtering af en sag – herunder spørgsmål om usaglig politisk indblanding – bør give anledning til refleksion blandt de involverede myndigheder.

I overensstemmelse hermed har ministeriet taget initiativ til, at sagen – med udgangspunkt i ombudsmandens redegørelse og de fremadrettede læringspunkter, som redegørelsen indeholder – drøftes i ministeriets departement og styrelser.

1.2. Det fremgår tillige af brevet, at ministeriet i forhold til pkt. 4.2 i min redegørelse er enig i, at kommunikationen i forbindelse med Justitsministeriets pressemeddelelse af 13. august 2014 og den daværende justitsministers udtalelser i et TV-interview senere samme dag, som oprindeligt ikke blev vist (og som hun den 12. december 2014 har beklaget), var upræcise i forhold til den ansvarlige ministers rolle.

Ministeriet er også enig i, at dette var en medvirkende faktor til den kritik, der efterfølgende blev rejst i forhold til myndighedernes håndtering af sagen, herunder spørgsmålet om usaglig politisk indblanding.

1.3. Det fremgår endvidere af brevet, at Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet i forhold til redegørelsens pkt. 4.4 er enig i, at det er vigtigt, at væsentlige principper – herunder armslængdeprincippet – efterleves systematisk, og ministeriet tager i den forbindelse mine bemærkninger til efterretning.

1.4. I forhold til redegørelsens pkt. 4.3 fremgår det af brevet, at Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet er enig i mit overordnede synspunkt om, at der er vigtigt, at der gives forståelige forklaringer på væsentlige beslutninger truffet af offentlige myndigheder, og ministeriet tager mine bemærkninger i forhold til det konkrete forløb til efterretning.

Jeg har ikke modtaget en særskilt udtalelse fra Udlændingestyrelsen, men det fremgår af ministeriets brev, at Udlændingestyrelsen i forhold til redegørelsens pkt. 4.3 har oplyst følgende:

”Grundlaget for Udlændingestyrelsens udtalelse i forbindelse med udsendelse den 25. november 2014 af rapporten 'Eritrea – Drivers and Root Causes of Emigration, National Service and the Possibility of Return', var de oplysninger, som rapporten indeholdt på daværende tidspunkt, herunder et godkendt referat af styrelsens interview med professor Kibreab, London South Bank University.

Grundlaget for Udlændingestyrelsens udtalelse i pressemeddelelsen af 9. december 2014 var den ændrede udgave af styrelsens rapport. Den ændrede udgave af rapporten fremkom, fordi professor Kibreab efter rapportens offentliggørelse tilkendegav, at han ikke ønskede at medvirke til rapporten.

Som det tillige fremgik af pressemeddelelsen af 9. december 2014, var det på baggrund af den på dette tidspunkt foreliggende og ændrede rapport, at Udlændingestyrelsen ændrede den asylretlige vurdering af forholdene i Eritrea.

Denne ændrede asylretlige vurdering var således alene begrundet i et ændret grundlag for vurderingen sammenholdt med den asylretlige grundsætning om, at enhver rimelig tvivl skal komme asylansøgeren til gode.

Den ændrede vurdering er således ikke udtryk for, at Udlændingestyrelsen ikke fandt, at den første udmelding i forbindelse med udsendelsen den 25. november 2014 af rapporten var korrekt på baggrund af det grundlag, der forelå på daværende tidspunkt.”

Til dette skal jeg bemærke følgende:

I en erklæring af 27. november 2014 skrev professor Gaim Kibreab, at han ikke ønskede at medvirke til styrelsens fact finding-rapport om Eritrea. Det fremgik af en artikel i Berlingske den 30. november 2014, at Gaim Kibreab trak sig fra rapporten.

Jeg forstår Udlændingestyrelsens bemærkninger til redegørelsens pkt. 4.3 således, at det ændrede grundlag, som førte til en fornyet asylretlig vurdering den 9. december 2015, var, at Gaim Kibreabs oplysninger ikke længere kunne lægges til grund. Det tager jeg naturligvis til efterretning.

Som jeg har peget på i redegørelsens pkt. 4.3.2, fastholdt Udlændingestyrelsen imidlertid den 2. december 2014, at fact finding-rapporten var "valid", ligesom betydningen af Gaim Kibreabs bidrag til rapporten blev nedtonet.

Det fremgår samtidig af Udlændingestyrelsens pressemeddelelse af 9. december 2014 bl.a., at "...professor Gaim Kibreab, London South Bank University, [har] tilkendegivet, at han ikke ønsker at medvirke til rapporten." Det fremgår også – men i et andet afsnit af pressemeddelelsen – at "På det foreliggende grundlag er det Udlændingestyrelsens opfattelse, at de generelle oplysninger rejser tvivl om, hvorvidt der er en asylbegrundende risiko...".

Jeg mener fortsat ikke, at det efter det beskrevne forløb fremstod klart, hvilken betydning Gaim Kibreabs oplysninger havde for styrelsens ændring af den asylretlige vurdering den 9. december 2014.

Samlet må jeg derfor fastholde den opfattelse, som fremgår af pkt. 4.3.3 i redegørelsen. Det er således fortsat mit indtryk, at offentligheden blev efterladt med en meget uklar opfattelse af, hvad der var baggrunden for de helt modsatte udmeldinger fra Udlændingestyrelsen henholdsvis den 25. november og 9. december 2014.

Jeg har som nævnt noteret mig, at ministeriet også på dette punkt har taget mine bemærkninger i redegørelsen til efterretning.

2. Forholdet mellem min redegørelse og ombudsmandslovens § 21

2.1. Det fremgår af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets brev af 29. oktober 2015, at ministeriet har forstået min redegørelse af 15. september 2015 sådan, at jeg ikke har fundet grundlag for at konstatere, at der i sagen er handlet i strid med gældende ret, eller at der på anden måde foreligger fejl eller forsømmelser fra myndighederne. Ministeriet har i den forbindelse henvist til ombudsmandslovens § 21.

Efter den nævnte bestemmelses 1. pkt. skal ombudsmanden bedømme, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udøvelsen af deres opgaver.

2.2. Som det fremgår af redegørelsens pkt. 2.1.2, lagde jeg ved min vurdering af, om jeg skulle gå videre med sagen, i første række vægt på, om sagsakterne gav grundlag for at antage, at der forelå væsentlige brud på gældende ret.

Det har jeg – som det også fremgår af redegørelsens pkt. 3 – ikke grundlag for at antage.

Den nævnte afgrænsning til "væsentlige brud på gældende ret" indebærer samtidig, at der kan have foreligget mindre væsentlige fejl fra myndighedernes side, som jeg ikke er gået nærmere ind i, jf. også redegørelsens pkt. 2.1.2.

2.3. Særligt for så vidt angår redegørelsens pkt. 4 har jeg her fremhævet nogle af de forhold, som – uden at have karakter af væsentlige brud på gældende ret – efter min opfattelse ikke desto mindre synes at have bidraget til et problematisk indtryk af myndighedernes håndtering af sagen. Det har jeg – som det fremgår af pkt. 4.1.2 – gjort med afsæt i den del af god forvaltningsskik, der vedrører understøttelse af offentlig tillid til myndighederne.

Jeg henviser i den forbindelse til, at udtrykket "på anden måde gør sig skyldig i fejl eller forsømmelser" i ombudsmandslovens § 21, 1. pkt., sigter til, at ombudsmanden skal påse, om myndighederne har handlet i overensstemmelse med god forvaltningsskik, jf. Jon Andersen m.fl., Ombudsmandsloven med kommentarer, 2. udgave (2013), side 281.

Pkt. 4 i min redegørelse er således udtryk for, at myndighederne efter min opfattelse har handlet i strid med den nævnte del af bedømmelsesgrundlaget i § 21, 1. pkt.

3. Nye krav til ministres politiske kommunikation?

Det fremgår af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets brev af 29. oktober 2015, at ministeriet i forhold til min vurdering af kommunikationen, jf. redegørelsens pkt. 4.2, forstår redegørelsen sådan, at der ikke med denne stilles nye retlige krav eller krav ifølge god forvaltningsskik til ministres politiske kommunikation.

Hertil bemærker jeg, at min redegørelse bygger på gældende ret og principper for god forvaltningsskik, jf. ombudsmandslovens § 21 og pkt. 2 ovenfor.

Jeg kan derfor bekræfte ministeriets forståelse.

4. Min kronik i Berlingske den 16. september 2015

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har i brevet af 29. oktober 2015 anført, at det efter ministeriets opfattelse af principielle grunde havde været mere hensigtsmæssigt, hvis jeg havde ventet med at offentliggøre en kronik, hvor de synspunkter, som fremgår af redegørelsens pkt. 4, var medtaget, indtil jeg havde haft lejlighed til at gøre mig bekendt med ministeriets bemærkninger.

Til dette skal jeg bemærke, at det – i lyset af den store offentlige opmærksomhed om Eritrea-sagen – var min vurdering, at min redegørelse ville kunne give anledning til betydelig offentlig omtale.

Jeg fandt det derfor væsentligt at gøre mit til en korrekt forståelse af sagen – herunder til forståelse af, at jeg inden for de givne rammer ikke havde fundet grundlag for at antage, at der fra myndighedernes side forelå væsentlige brud på gældende ret, jf. redegørelsens pkt. 3.

Særligt med hensyn til redegørelsens pkt. 4 lagde jeg i kronikken vægt på at fremhæve, at mine synspunkter var foreløbige, og at myndighederne nu skulle have lejlighed til at forholde sig til dem.

På denne baggrund kan jeg henholde mig til den fremgangsmåde, som jeg har fulgt ved offentliggørelsen af min redegørelse af 15. september 2015, herunder offentliggørelsen af den nævnte kronik.

Jeg har samtidig noteret mig, at ministeriet har en anden holdning til den valgte form for formidling. Det vil jeg være opmærksom på fremover.

5. Afslutning

Efter min gennemgang af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets bemærkninger i brevet af 29. oktober 2015 fastholder jeg det, som jeg har skrevet i min redegørelse af 15. september 2014.

Jeg kan således i det hele henholde mig til redegørelsen.

Jeg vil lægge en nyhed om dette brev ud på min hjemmeside, ligesom sagen vil blive omtalt i min beretning for 2015.

Jeg foretager mig ikke mere i sagen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Udlændingestyrelsen
Jens Weise Olesen
Jan Olsen